

35 394 Wijziging van de Participatiewet en enkele andere wetten in verband met het verbeteren van de regeling voor loonkostensubsidie en enkele andere wijzigingen (uitvoeren breed offensief)

Nr. 19 Brief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 maart 2021

Met deze brief informeer ik uw Kamer over het aangepaste tijdpad van het wetsvoorstel tot wijziging van de Participatiewet Uitvoeren Breed Offensief (hierna: Breed Offensief, Kamerstuk 35 394). Tevens informeer ik uw Kamer over de stand van zaken van het wetsvoorstel tot vereenvoudiging van de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten.

Wetsvoorstel Breed Offensief

Toenmalig staatssecretaris Van Ark heeft het wetsvoorstel Breed Offensief in februari 2020 bij de Tweede Kamer ingediend na een open proces met alle stakeholders. Doel van het wetsvoorstel is te bevorderen dat meer mensen uit de Participatiewet met een arbeidsbeperking aan het werk gaan en blijven. Het wetsvoorstel is gereed voor plenaire behandeling. Nadat het kabinet-Rutte III op 15 januari 2021 demissionair werd heeft uw Kamer het wetsvoorstel niet-controversieel verklaard en de wetsbehandeling tot nader order uitgesteld.

De beoogde invoeringsdatum van 1 juli 2021 is hierdoor niet haalbaar. Ik zou gelet op het belang van de voorgestelde maatregelen voor mensen met een arbeidsbeperking en voor werkgevers willen streven naar invoering van het wetsvoorstel op 1 januari 2022, uiteraard onder het voorbehoud dat beide Kamers het wetsvoorstel aannemen.

Voor de in het wetsvoorstel opgenomen vereenvoudigingen van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl) wordt de beoogde ingangsdatum opgeschoven naar 1 januari 2023 vanwege de voor de uitvoering benodigde voorbereidingstijd om deze vereenvoudigingen te implementeren.¹

Deze nieuwe beoogde invoeringsdatum is haalbaar wanneer de Tweede Kamer besluit het wetsvoorstel in het voorjaar van 2021 te behandelen, en aansluitend behandeling in de Eerste Kamer plaatsvindt. Het wetsvoorstel moet uiterlijk 1 oktober 2021 in het Staatsblad staan, om gemeenten voldoende voorbereidingstijd te geven. Wanneer dit niet haalbaar of wenselijk wordt geacht zal de inwerkingtreding verder opschuiven.

¹ De inwerkingtredingsbepaling van het wetsvoorstel maakt het mogelijk dat onderdelen van het wetsvoorstel zo nodig later in werking treden.

Ik realiseer mij dat bij het wetsvoorstel Breed Offensief amendementen zijn ingediend die niet specifiek zijn gericht op de positie van mensen met een arbeidsbeperking, maar die raken aan de 'hardheid' van de bijstand. Wat dit betreft merk ik op dat het ministerie momenteel hard werkt aan de acties die voormalig staatssecretaris Van 't Wout in zijn brief van 19 januari 2021 heeft toegezegd.² Inmiddels zijn er drie rondetafelgesprekken met gemeenten afgerond. Een vierde rondetafelgesprek staat gepland voor begin april. De Kamer zal ik na afloop van de gesprekken –naar verwachting in mei- informeren over de uitkomsten en het vervolgproces van de aanpak 'hardheid' Participatiewet en mogelijkheden tot maatwerk.

Lagere regelgeving

Een aantal maatregelen uit de bredere agenda van Breed Offensief kan wel doorgaan, omdat zij op grond van de huidige wet bij lagere regelgeving kunnen worden vormgegeven. Zo zijn per 1 januari 2021 het gewijzigde Besluit SUWI en de Regeling SUWI van kracht. Het doel van de wijzigingen is om de samenwerking tussen UWV en de gemeenten en de werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio's te versterken.

Ook is het Besluit loonkostensubsidie Participatiewet 2021 op 8 maart 2021 in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2021, nr. 113) en de daarop aansluitende ministeriële regeling in de Staatscourant (Stcrt. 2021, nr. 9937), met daarin een uniforme methode voor loonwaardebepaling. De uitvoering wordt nu in gereedheid gebracht om de uniforme loonwaardebepaling in het kader van de Participatiewet en de Wet Wajong per 1 juli aanstaande te kunnen toepassen. Verder wordt de implementatie van het preferente werkproces loonkostensubsidie bij gemeenten voortgezet. Voorts wordt naar aanleiding van de Kamerbreed aanvaarde motie van het lid Nijkerken-De Haan c.s.³ in nauwe afstemming met gemeenten gewerkt aan een nieuwe wijze van financiering van de loonkostensubsidies. Streven is dat deze wijziging met ingang van 2022 kan worden ingevoerd.

Wetsvoorstel vereenvoudiging Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten

In de afgelopen periode heeft het kabinet gewerkt aan een concept voor een wetsvoorstel voor de vereenvoudiging van de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten (vanaf nu: het wetsvoorstel Wet banenafpraak). Uw Kamer is over de plannen voor het wetsvoorstel geïnformeerd in de brieven van 20 november 2018⁴ en 4 juli 2019⁵. Over het wetsvoorstel heeft de Afdeling advisering van de Raad van State inmiddels advies uitgebracht.

De planning was gericht op inwerkingtreding van het wetsvoorstel Wet banenafpraak per 1 januari 2022. Eind 2020 bleek dat door de druk op de uitvoeringsorganisaties UWV en Belastingdienst vanwege de coronamaatregelen het wetsvoorstel Wet banenafpraak niet meer in 2020 aan uw Kamer kon worden aangeboden en is de beoogde inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2022 niet

² Kamerstuk 34 352, nr. 207.

³ Kamerstuk 35 570 XV, nr. 32.

⁴ Kamerstuk 34 352, nr. 137.

⁵ Kamerstuk 34 352, nr. 168.

meer haalbaar. Met het oog op de demissionaire status van het kabinet vind ik het niet opportuun dit wetsvoorstel nog aan uw Kamer aan te bieden. Het volgende kabinet zal een eigen afweging willen maken over een nieuwe vormgeving van de banenafpraak.

De vertraging van dit wetstraject heeft enkele praktische consequenties voor de uitvoering van de quotumheffing op grond van de huidige wetgeving. Met de motie van het lid Nijkerken-De Haan c.s.⁶ heeft uw Kamer gevraagd om in afwachting van de mogelijke inwerkingtreding van het vereenvoudigde systeem geen onomkeerbare stappen te ondernemen en geen kosten te maken in het huidige systeem. In de Wet deactivering en uitstel quotumheffing⁷ is hieraan gevolg gegeven door de uitvoering van de quotumheffing tot de verwachte inwerkingtredingsdatum van het nieuwe wetsvoorstel, 1 januari 2022, op te schorten. SZW heeft UWV en de Belastingdienst daarop gevraagd om de inleenadministratie, die nodig was om de quotumheffing uit te kunnen voeren, niet langer uit te werken. Consequentie van het stopzetten van de uitwerking van de inleenadministratie is dat UWV en de Belastingdienst de heffing niet kunnen uitvoeren per 1 januari 2022. Verdere opschorting van de quotumheffing tot de inwerkingtreding van het nieuwe systeem was voorzien in het wetsvoorstel Wet Banenafpraak. Nu ik het wetsvoorstel niet aanbied aan uw Kamer zal verdere opschorting op een later moment dit jaar van een wettelijke grondslag moeten worden voorzien. Dit kan door later in het jaar alsnog het wetsvoorstel in te dienen of via een ander wetstraject. Dit is nodig om te voorkomen dat anders de opschorting per 1 januari 2022 afloopt terwijl de heffing niet kan worden uitgevoerd. Ook is het nodig om de uitvoering, werkgevers en werknemers hierover vroeg genoeg duidelijkheid te geven. Als de wettelijke grondslag na 1 januari 2022 in werking treedt, is het nodig dat deze grondslag tot 1 januari 2022 terugwerkt en dat de uitvoering daarop kan anticiperen.

In de tussentijd is de banenafpraak een belangrijk instrument om een inclusieve arbeidsmarkt dichterbij te brengen. Daarom blijf ik in gesprek met de meest betrokken stakeholders over het functioneren van de banenafpraak en het dichterbij brengen van een inclusieve arbeidsmarkt. Hierbij maak ik gebruik van succesfactoren van de banenafpraak en de ervaringen en de knelpunten die de afgelopen jaren naar voren zijn gekomen in de praktijk en in evaluaties.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

⁶ Kamerstuk 34 352, nr. 126.

⁷ Wet van 13 november 2019 tot wijziging van de Wet financiering sociale verzekeringen, de Ziektewet en de Wet tegemoetkomingen loondomein, teneinde het deactiveren van de quotumheffing mogelijk te maken en erin te voorzien dat de quotumheffing niet eerder dan over het jaar 2022 wordt geheven en enige andere wijzigingen (Stb. 2019, nr. 440).